

Федерації, доповнений обов'язком приймати заходи щодо захисту дітей від інформації, що пропагандує нетрадиційні сексуальні відносини.

Така позиція Росії є виправданою, адже саме діти — найбільш уразливі й беззахисні представники нашого суспільства, які потребують особливого захисту і, перш за все, з боку держави.

Однією із основних функцій держави є охорона дитинства, сім'ї, батьківства, та материнства (стаття 51 Конституції України). Утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, покладається на державу (стаття 52 Основного закону). Вищевказані положення закладені не лише в Конституції України, а й гарантуються актами міжнародного законодавства, зокрема, Конвенцією про права дитини та чинним законодавством України.

Сім'я є природним середовищем для фізичного, духовного, інтелектуального, культурного, соціального розвитку дитини, її матеріального забезпечення і несе відповідальність за створення належних умов для цього (ст. 11 Закону України «Про охорону дитинства»). Однак, незважаючи на зазначені принципи та засади демократичного суспільства, в Україні спостерігається стрімка тенденція порушення прав дітей. Це обумовлено прогалинами, що містяться в законодавчих актах, якими регулюються правовідносини щодо становлення інституту сім'ї, дитинства, батьківства та материнства. Так, зокрема, останнім часом в Україні зустрічаються непоодинокі випадки усиновлення українських дітей іноземцями з нетрадиційною сексуальною орієнтацією та особами, які перебувають в одностатевих шлюбах. Діяльність держави, за якої дозволяється в такий спосіб усиновлювати дітей, не лише не відповідає релігійним, традиційним та моральним засадам українського суспільства, а й призводить до попирання їх прав, оскільки порушуються природне середовище виховання та становлення дитини. Наслідком таких дій є психічний розлад дитини, що тягне за собою антисоціальні процеси в суспільстві. Тому з метою забезпечення реалізації конституційного права дітей на утримання та виховання в умовах природного середовища з метою забезпечення їх фізичного, духовного, інтелектуального, культурного та соціального розвитку є нагальна потреба врегулювати вказані правовідносини, шляхом заборони усиновлення українських дітей особами, які перебувають у одностатевих шлюбах. У зв'язку з цим пропонується доповнити Сімейний кодекс України новою статтею 125-1 та доповнити зміст статті 212 положеннями, які регламентуватимуть неможливість усиновлення та визнання батьківства українських дітей, особами, які є іноземцями чи особами без громадянства і перебувають в одностатевих шлюбах.

Внесення відповідних змін до Сімейного кодексу України та Закону України «Про охорону дитинства» усуне існуючі в ньому прогалини, що забезпечуватиме реалізацію конституційних гарантій українських дітей та належне виконання державою її функцій щодо охорони дитинства.

ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА В ЗАКОНОДАВСТВІ ОКРЕМИХ КРАЇН СВІТУ

Ієвіня Ольга Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Незважаючи на свою консервативність, сімейне законодавство протягом останнього століття все ж такі зазнало істотних змін. Одним з напрямків такого реформування стало запровадження правового регулювання репродуктивних технологій, зокрема - сурогатного материнства.

В Україні сурогатне материнство як метод репродуктивної технології застосовується вже більше 10 років. Порівняно з деякими іншими країнами це досить нетривалий період.

Вперше визначення «сурогатної матері» було запропоновано у доповіді Ради Європи у 1989 році. Сурогатна мати визначалась як жінка, яка виношує і народжує дитину для іншої особи, що перед заплідненням дала згоду на передачу дитини після народження цій особі [1, 273]. Принциповим моментом у даному визначенні є те, що згода передає дитину особі (особам), які вирішили скористатись її послугами, надається сурогатною матір'ю до запліднення. Якщо звернутися до досвіду зарубіжних країн, то підхід до

визначення сурогатного материнства в зарубіжному законодавстві є неоднозначним.

Так, наприклад, законодавство Великобританії визначає сурогатне материнство як процес виношування дитини жінкою, яка уклала договір з подружжям, які не можуть мати або ж виносити дитину. Сурогатна матір визначається як жінка яка виношує плід і народжує дитину іншої особи (осіб) і яка погодилась передати дитину після народження цим особам. За законодавством Австралії сурогатне материнство розглядається як договір, відповідно до якого жінка (сурогатна мати) погоджується виносити і народити дитину для іншої людини/людей (майбутніх батьків), які отримають дитину після її народження. Причому слід зазначити, що в Австралії склалося негативне ставлення до комерційного сурогатного материнства.

В Нью-Йорку сурогатне материнство визначається як договір (усний чи письмовий), між жінкою яка погодилась на інсемінацію та виношування дитини, зачатої з використанням генетичного матеріалу чоловіка, який не є її чоловіком, і жінкою, яка погодилась усиновити чи удочерити дитину народжену таким способом. А сама сурогатна мати визначається як жінка, що добровільно погодилась виносити дитину та передати її, відповідно до умов договору, іншій стороні. За законодавством штату Міннесота сурогатна мати - це жінка, яка виношує дитину для інших батьків. Ю.В.Коренга звертає увагу на те, що в американській літературі до сурогатного материнства найчастіше відноситься і практика запліднення яйцеклітина самої сурогатної матері, яка дає згоду на запліднення своєї яйцеклітини спермою чоловіка-замовника (яка вводиться в її тіло за допомогою медичного втручання), виносити зачату дитину та передати її батькам. Отже, оскільки запліднення яйцеклітини відбувається всередині сурогатної матері, то імплантація ембріона не проводиться [2]. Таким чином, можна зробити висновок, що законодавство США допускає як традиційне, тай і гестаційне сурогатне материнство.

Закон Республіки Казахстан від 16 червня 2004 року «Про репродуктивні права людини, та гарантії їх виконання» встановлює, що сурогатне материнство - це виношування і народження дитини, включно з випадками передчасних пологів, за договором між сурогатною матір'ю і потенційними батьками за матеріальну винагороду, або без неї, а сурогатна мати - це жінка що виношує плід після введення донорського ембріона [3, 26].

Що є неоднозначним, це зауваження Л.Ф.Курило, що сурогатне материнство не слід змішувати з ситуацією, коли жінка за домовленістю з подружньою парою згодна передати (а скоріше за все - продати) їм свою новонароджену дитину («подібний «спосіб репродукції» все частіше зустрічається в країнах Латинської Америки, США, Таїланді, Індії тощо) [4, с.

Список використаних джерел:

1. Council of Europe. Ad hoc committee of experts on bioethics report on human artificial procreation. Strasbourg, 1989. Новая иллюстрированная энциклопедия. - Кн. 17. - М.: Большая Российская Энциклопедия, 2003.
2. Коренга Ю. В. Анализ основных понятий сурогатного материнства / Ю. В. Коренга // Часопис Академії адвокатури України. - 2012, - №2 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/Chaau/2012-2/12kyvpsm.pdf>
3. Леженін В.П. Проблемы договорных отношений, связанные с сурогатным материнством // Актуальные проблемы гражданского права, гражданского и арбитражного процесса; в 2 ч. 4.1. Гражданское право: материалы науч. конф. Воронеж, 15-16 марта 2002 г. {под ред. Е.И. Носыревой, Т.Н. Сафронюк}. - Воронеж: Издательство Воронежского госуд. Ун-та, 2002. - С. 384.
4. Курило Л.Ф. Право родиться // Биотика: принципы, правила, проблемы / Отв. ред. и сост. Б.Г. Юдин. М.: Эдиториал УРСС, Ш998.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДОГОВІРНИХ ВІДНОСИН В СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

Можаровська Наталя Олегівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ

Створення сприятливого інноваційного клімату в країні припускає функціонування відповідного господарсько-правового механізму (складної системи - системи з різноманітними зв'язками) розвитку інноваційної діяльності, що регулює що регулює достатню велику кількість господарських